

Avdelningen för vård och omsorg
Eva Sahlén

Förvaltningschefer inom socialtjänst
och äldreomsorg

Anmäl intresse för att bli modellkommun i välfärdsteknik!

Nu finns möjligheten att bli en av tio modellkommuner i en ny satsning på hur vi gemensamt kan möta äldreomsorgens utmaningar med hjälp av digitalisering och välfärdsteknik.

Äldreomsorgen står inför stora utmaningar. Antalet personer 80 år och äldre beräknas öka med 50 procent fram till 2029 och personer i de åldrarna har de största behoven av vård- och omsorgsinsatser. Det innebär att behovet av både hälso- och sjukvård och äldreomsorg kommer att öka under den närmaste tioårsperioden och att verksamheterna behöver utvecklas och effektiviseras för att kunna möta behoven. Parallellt beräknar SKR att rekryteringsbehovet mellan 2013 och 2023 uppgår till sammanlagt ca 500 000 personer i kommuner och regioner, de flesta inom äldreomsorgen och omsorgen om personer med funktionsnedsättning. Där behöver arbetsstyrkan öka med ca 24 procent, ca 67 000 personer, om ingen förändring av arbetssätt sker.

SKR har träffat en överenskommelse med regeringen för perioden 2020-2022 – ”Teknik, kvalitet och effektivitet med den äldre i fokus” – som syftar till att ge kommunerna bättre förutsättningar att utveckla sin verksamhet genom digitalisering inom äldreomsorgen.

Genom att ta tillvara digitaliseringens möjligheter kan den demografiska utvecklingen och rekryteringsutmaningarna hanteras bättre. Omsorgstagarnas självständighet och delaktighet kan stärkas genom ökad användning av välfärdsteknik, och omsorgsgivarna kan få bättre förutsättningar att ge en trygg, säker och mer individanpassad omsorg. Användning av välfärdsteknik kan också bidra till bättre arbetsmiljö för personalen.

Överenskommelsen består av dels riktade statsbidrag till kommunerna, dels medel till SKR för att kunna utforma och tillhandahålla ett kommunövergripande stöd. Statsbidragets framtida storlek avgörs av riksdagens beslut om regeringens förslag till budgetpropositioner för åren 2021 och 2022. Överenskommelsens inriktning och delområden beslutas också årligen.

Kompetenscenter och nationellt projekt

SKR håller på att inrätta ett kompetenscenter (en stödfunktion) för införande av välfärdsteknik och andra digitala lösningar för att stödja kommunerna i arbetet med att

implementera digital teknik i kommunalt finansierad äldreomsorg. Kompetenscentret ska arbeta med att ge råd, stöd och vägledning för att konkret stödja kommunerna i frågor som rör förändringsledning, uppföljning, infrastruktur, juridik, informationssäkerhet, upphandling, kravställning m.m. Inom ramen för centrets arbete ingår att ta fram stödmaterial, svara på frågor samt att stödja kommuner på plats.

SKR kommer också att genomföra ett nationellt projekt med syfte att bättre ta tillvara potentialen i automatisering. Det finns flera olika administrativa processer som skulle kunna hanteras maskinellt, t.ex. hanteringen av avgifter i hemtjänsten. SKR kommer att stödja kommunerna att kartlägga sina administrativa processer, samt i att införskaffa och införa automatisering.

10 modellkommuner för äldreomsorgens digitalisering

Tio kommuner kommer att utses till modellkommuner under för att under alla tre åren delta i satsningen och vara färdledande för utvecklingen i hela landet.

Modellkommunerna ska:

- ge stöd till andra kommuner och de regionala stödstrukturerna för digitalisering av olika tjänster,
- genomgående implementera ytterligare digitala lösningar i den egna kommunen för att generera kunskap och erfarenhet som i nästa skede ska komma hela landet till del.

Kompetenscentret som SKR kommer att inrätta har ett särskilt uppdrag att stödja modellkommunerna. De erfarenheter modellkommunerna gör kommer att tas tillvara vid utformning av nationella vägledningar och annat skriftligt stöd.

Krav för att bli modellkommun

För att bli modellkommun ska man ha kommit lite längre i att implementera digitala lösningar och samlat på sig värdefull kunskap och erfarenhet samt ha en tydlig och långsiktig ambition att fortsätta sitt utvecklingsarbete med digitalisering. Därutöver ska kommunen på ett dokumenterat sätt ha genomfört en, helst flera, av följande insatser:

- Varaktigt breddinförande av välfärdsteknik eller automatisering
- Systematiskt förändringsarbete i samband med digitalisering inom äldreomsorgen
- Funktionsupphandling av välfärdsteknik
- Systematiskt arbete med informationssäkerhet gällande välfärdsteknik
- Kompetenshöjande insatser kring välfärdsteknik med hjälp av e-learning
- Samverkan med andra kommuner eller med regionen kring digitalisering av äldreomsorgen
- Systematiskt arbete med nyttorealiserings gällande välfärdsteknik eller automatisering

- Nyskapande angreppssätt gällande teknisk infrastruktur för välfärdsteknik
- Systematiskt arbete med tjänstedesign eller liknande metod gällande digitalisering av äldreomsorgen
- Systematisk kommunikation med allmänheten kring välfärdsteknik eller automatisering
- Systematiskt arbete med att öka den digitala delaktigheten bland seniorer

Ansökan ska förankras med socialchef (el. motsvarande), gärna även med förankring i/med ansvarig nämnd/politiker.

När kommunen fått besked om att bli modellkommun ska beslut om satsningen sanktioneras av ansvarig nämnd.

Socialchef (el. motsvarande) samt ansvarig politiker förbinder sig att tillsammans med kommunens projektledare delta en gång per år i uppföljande möten.

Kriterier för att utse modellkommuner

SKR kommer vid urval av modellkommuner att beakta

- Hur väl kommunen planerat, genomfört och dokumenterat det/de arbete(n) som åberopas under krav
- Om kommunen, förutom överenskommelsens krav, uppfyller fler än ett av kravområdena

För att uppnå målen för överenskommelsen kommer regeringen och SKR att eftersträva att urvalet av modellkommuner representerar en spridning när det gäller

- Geografisk placering
- Storlek
- Vilken typ av insatser man varit framgångsrik i

I urvalsprocessen kan vi komma att efterfråga kompletterande skriftlig information samt genomföra några enklare intervjuer med nyckelperson(er) i aktuell ansökande kommun.

Vad får modellkommunerna?

De modellkommuner som utses kommer få råd, stöd och vägledning av kompetenscentret på SKR i frågor som rör förändringsledning, uppföljning, infrastruktur, juridik, informationssäkerhet, upphandling, kravställning m.m. Modellkommunerna kommer att få samarbeta med berörda regionala stödstrukturer samt medverka i regionala konferenser och nätverksmöten för både erfarenhetsutbyte och spridning av kunskaper. Medverkan i uppföljning av projektet samt egen redovisning av genomfört arbete kommer att vara andra inslag under projektiden.

Modellkommunerna kommer att erhålla en extra ersättning med 1,5 mkr/kommun under 2020. Dessa medel får användas till projektledning, för upphandlingsprocessen och till utbildning. Ett av modellkommunernas viktiga uppdrag är att utgöra kunskapspridare och att förmedla och bidra till kompetensutveckling i andra

kommuner. Medlen kan därmed inte användas för investering i/inköp av digital teknik.

Beslut om modellkommuner

SKR kommer att fatta beslut om vilka kommuner som ska utses till modellkommuner för äldreomsorgens digitalisering i samråd med Socialdepartementet och berörd kommun. Ett beslut beräknas kunna tas under april – maj 2020.

Efter ett kortare introduktionsmöte med utsedda kommuner före sommaren förväntas arbetet i och med modellkommunerna att inledas efter sommaren 2020.

En del av Vision e-hälsa 2025

Många kommuner har tillsammans med SKR tidigare deltagit i olika satsningar på styrning, ledning och verksamhetsutveckling av socialtjänsten, med inslag av digital utveckling. Exempel på satsningar är ”Leda för resultat” under flera år under 2010-talet samt ”Leda för smartare välfärd” åren 2016-2017. Den här satsningen tar visst avstamp från de satsningarna men kommer att utformas på annat sätt.

Syftet med överenskommelsen är att kommunerna i bred bemärkelse ska utveckla den kommunala äldreomsorgen med stöd av digitalisering. Statens förväntningar är att både enskildas och personals nyttjande av välfärdsteknik/digital teknik i den dagliga omsorgen ska ha ökat rejält under tiden för överenskommelsen. SKR och regeringen har i februari 2020 tagit fram en ny strategi och genomförandeplan för arbetet med ”Vision e-hälsa 2025” där den här överenskommelsen utgör en del av de aktiviteterna för att sträva mot visionsmålsättningen:

”År 2025 ska Sverige vara bäst i världen på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter i syfte att underlätta för människor att uppnå en god och jämlik hälsa och välfärd samt utveckla och stärka egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet.”

Implementering av digitala lösningar som det redan idag finns en bred kännedom om att de ökar enskildas självständighet och underlättar för personalen bör prioriteras inledningsvis. Några exempel på sådana lösningar är digital tillsyn på natten och GPS-larm. Kompetenscentret kommer utgöra stöd till kommunerna att de kommande åren på bredden införa välfärdstekniska lösningar i omsorgen. Allt eftersom är det önskvärt att nya lösningar samt sådana som sker i samspel med exempelvis regionen utvecklas.

Ansök

Vi efterlyser kommuner som vill bli en av dessa tio modellkommuner. Din kommun ansöker genom att fylla i ett webbformulär som skickats ut till alla kommuners officiella epostbrevlådor. En pdf-version av ansökan finns även publicerad på SKRs webb under äldreomsorg/

Webbformuläret bygger på de beskrivna kriterierna men innehåller också en del andra bakgrundsfrågor.

Sista ansökningsdag

Sista dag att lämna in ansökan **2020-04-14**

Information

Eventuella frågor kan ställas till funktionsbrevlådan yft@skr.se

samt för tekniska frågor kontakta e-post: per.engberg@skr.se

Telefon: 08-452 73 66

Sveriges Kommuner och Regioner
Avdelningen för vård och omsorg

Åsa Furén-Thulin,
Sektionschef

Eva Sahlén,
Samordnare